

poleg Slomškovih »Predica« in »Večernica« še tri druge pesmi. Da pa je bilo še nekaj za smeh, so poskrbeli naši fantje, ki so s sodelovanjem gđe. Tončke K. vprizorili »Kovačevga študenta«. Med odmori so se oglasili še tudi tamburaši. Udeležba od strani domačinov bi bila lahko večja. Pohvalno pa moramo omeniti, da so se udeležili v lepem številu Ljubenci z g. kaplanom Babšekom ter Gornjegrajci z g. župnikom Šlandrom.

Šmarje pri Jelšah. Že za 25. september je »Slovenski Gospodar« naznanil našo veliko proslavo Slomškove 70. posmrtnice. Pa se je prenačil. Do takrat še nismo končali velikopoteznih priprav, namreč prepotrebne spopolnitve našega Katoliškega doma z dozidavo dveh za garderobo, knjižnico in manjše sestanke določenih sob. Dogotovitev in blagoslovitev teh prostorov in njih posvetitev Slomškovega spomina smo na najslavesnejši način opravili šele prvo oktobersko nedeljo popoldne po lepi zahvalnici v dekanjski cerkvi. Blagoslovitelj msgr. Vreže nam je pod milim nebom obrazložil zgodovino prenovljene dvorane in odra ter obeh prosvetnih sob, pri naslednji akademiji v prenapolnjeni dvorani pa nam je v slavnostnem govoru razkazoval Slomškovo rodoljubno delovanje, vredno, da se ga vsi zavedni Slovenci čimdalje tembolj hvaležno spominjamo. Z napeto pozornostjo smo poslušali deklamacije Kampuševe deklice iz Stranj in Hribernikovega fanta od Sv. Barbare, ubrano prepevanje našega ženskega in mešanega zbora ter zelo zanimivo predavanje domačina, slušatelja zagrebškega pedagogija g. učitelja Viktorja Roma o Slomšku, ljubitelju šole in vzgojitelju naroda. Krasen zaključek vrlo dobro uspele prireditve so napravila naša kmečka dekleta s trodejanko: »Prisegami«, ki so jo igrala s tolikim veseljem in s takim umevanjem, da smo jim pri srčno hvaležni in se te poučne igre že zopet udeležiti želimo. Vse odmore je pray lepo izpolnjeval naš šele tri mesece stari fantovski tamburaški zbor, ki nas je tudi še po prireditvi tako imenitno kratkočasil, da smo še par Slomškovih pesmi zapeli. Vsa čast in iskrena zahvala načelstvu in nadzorništvu naše kmečke posojilnice, ki nam je z velikodušnim darom dozidave prepotrebni prosvetnih prostorov h Katoliškemu domu pripomoglo k

tako veličastni proslavi Slomškovega spomina!

Sv. Križ pri Regaški Slatini. Na Slomškovo proslavo, ki smo jo imeli dne 18. m. m., so nas veselo pošetili bratje Hrvatje iz Vinagore in so nam pripomogli, da je Slomškova proslava pri nas tem lepše uspela. Dne 2. oktobra pa je naše prosvetno društvo vrnilo bratom Hrvatom njihov obisk. Precejšnja množica naših faranov se je zbrala na Vinagori, da še smo skupno z brati Hrvati proslavljali Slomška. Vprizorili smo tam tudi igro »Razvaline življenja«. Igro smo morali vprizoriti na prostem, ker tam nimajo dvorane. Udeležba je bila izredno velika, ker na Hrvaškem, zlasti na Vinagori, je gledališka igra velika redkost. Tamošnji vlč. g. župnik Vukina nas je vesel s svojimi društvi sprejel in nam iz srca želel, da bi mi že kaj kmalu častili svojega škofa na oltarju.

SLOMŠKOVA PROSLAVA V PTUJU.

Preteklo nedeljo je župnija sv. Petra in Pavla v Ptujju na svečanosten način proslavila sedemdeseto obletnico Slomškove smrti. Hvale in posneme vredno je, da so pri ranem cerkvenem opravilu verniki v najobilnejšem številu pristopili k mizi Gospodovi, darujoč sv. obhajilo za veliki namen in srčno težnjo našega naroda, naj bi Bog odlikoval tega največjega sina našega naroda in z njim ves narod s častjo oltarja. Pri poznem cerkvenem opravilu je imel govor predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec. Z živahno poljudno besedo je na nazoren način predočil poslušalcem Slomška kot velikega prosvetitelja našega ljudstva. Slomšek je utemeljitelj naše prave ljudske kulture in slovenske prosvete. Bil je globoko preverjen, da more na pozornici človeštva v naprestani medsebojni tekmi in v ostrem boju za obstanek, ki se vrši med narodi, zmagati in vztrajati samo tisti narod, ki v skladu z božjo previdnostjo gradi in usvršuje svojo lastno kulturo ter z njo prinaša delovne dobrine za vse človeštvo. Kot od Boga poslan graditelj te kulture in prosvete, ji je v globini naše ljudske duše položil dva granitna temelja: katolištvo in slovenstvo. Da bi zgradba naše narodne prosvete šla ne samo v vis kakor nekak nebotičnik ter bi bila odlika in prednost nekaterikov, marveč da bi

vse ljudstvo bilo njen nosilec, je Slomšek vse sloje in dele našega ljudstva zajel in zavzel za izobrazbo. Hoteč našo zvečičansko narodno omiko ohraniti gnilobe in propada, je vojeval ostro borbo zoper vse bacile nekrščanstva v javnem življenju. V knjižici za mladeniče »Življenja srečen pot« je zapisal strahovito obsodbo pisarjev nekrščanskih knjig in slabih časnikov, imenujoč jih pomagane samega hudočca. Naše nastopanje in prizadevanje zoper nekrščanski tisk, zoper slabe knjige in liste je naloga, ki nam jo je sporočil in izročil Slomšek. Slovesno sv. mašo je imel ob obilni asistenci g. župnik Alfonz Svet. Popoldne ob treh je bila slavnostna akademija v mestnem gledališču s pestrim, prav srečno sestavljenim programom, kojega proizvajanje je pod vodstvom g. p. Konstantina prav dobro uspelo. Na sporedu so bile pevske točke, deklamacije, prizori, spevoigre, proizvajanje Slomškovih pesmi. Med odmori je pod večjim vodstvom g. p. Miroslava Godine igral tamburaški zbor minoritskih gojencev. Spominski govor je imel g. Edbin Bojč, ki je s slikovito in zanosno besedo risal občinstvu lik velikega našega narodnega voditelja in buditelja ter s krepkimi potezami poudaril glavne momente Slomškovega življenjskega dela. Akademija je bila prav dobro obiskana, med navzočimi sta tudi bila g. župan Jerše in bivši župan g. dr. Senčar. Ptujjska proslava je bila na višini, ki je dostojna spomina nesmrtnega Slomška.

Nevaren posel iskanja orhidej.

Kraljica iz Sabe in orhideje.

Ko se je pripravljala kraljica iz Sabe, da poseti kralja Salamona, se je domislila, da zlato za tako modrega vladarja nikakor ni primerno darilo. Na stotine nasvetov glede obdarovanja je bilo predloženih od njene okolice, a nobeden ji ni ugajal. Slednjič ji je svetovala priprosta dekla orhideje. Kraljica se je oklenila tega nasveta. Pustila je izkopati drevesa, na katerih so rasle orhideje in je peljala seboj kar cela drevesa, da je zgledala njena ka-

Predvsem ni znal, kaj neki se bo zgodilo z njim in s sestrico. Pater ga je že večkrat svaril, naj se čuva tujcev in posebno še mohamedanov. Nikar naj ne poseča predstav kačjih zagovornikov ali zarotovavcev. Ako so ti prijazni napram deci, snujejo vsikdar nekaj hudobnega. Oni so ti isti, ki kradejo otroke. Ni ubogal in sedaj se je zgodilo, kar mu je napovedal pater. Globoko kesanje se je oprijelo njegovega srca. In njegova sestrica se je morala pokoriti z njim vred. Jokal je, ihtel ter molil, ljubi Bog mu naj pomaga, bo že vse zaupal patru in nikdar več ne bo šel h kačjim zarotovavcem.

Še nekaj ga muči. Ni mu bilo znano, kaj da nameravajo hudobneži. Iz pogovora obeh tolovajev je razbral, da snujeta zlobne načrte še proti nekemu drugemu in se močno bojita za slučaj, da bi zvedela oblast o ropu otrok. Ako bo enkrat prost, bo vse povedal patru in bo tudi pomagal onemu ogroženemu možu. Tak je bil njegov trdni sklep.

Slednjič je zahteval tudi od njega spanec svoje pravo.

Ob taistem času so sedeli skupaj trije zarotniki in kovali načrte. Sahib je govoril:

»Najboljše je bilo zate, Omar, da si se zatekel v Bombay. V Gudjeratu bodo peklenko pazili. Poročilo sem poslal takoj. Upam, da bodo zadovoljni. S tema zadnjima si se polastil prvovrstnega plena. Nekaj takega je hotel imeti naš khan (zapovednik). Ako se bo cela zadeva nekoliko umirila, potem mu lahko pošljemo otroka. Mladec je krepak in izvrstno sposoben za ladjo. Khan rabi sužnja za kurjača, ker je prejšnji izdahnil pod udarci biča. Ako bo enkrat izginil v trupu ladje, ne bo zagledal solnca, dokler se ni prelevil v vernega muslimana. Cesar mu ne bo mogel ucepiti duhovnik, mu bo ubil bič. Bič pa prepriča slednjič vsakega. Hahaha! Če pa ne, bo pač poginil, kaj pa je življenje sužnja kristjana! Dekletce je vitke postave in baš take želi imeti stari Sulejman. In ono drugo, ono drugo, da, pojutrašnjim se bo pričelo razpletati.«

Ko je poklical pater policijo, so mu uradno tole sporočili:

kanskem kamnu na otoku Taman in popisuje, kako je ruski knez Gleb meril led na obali Azovskega morja. Kamen bodo shranili v leningradskem muzeju.

Zdrav človek in potenje.

V poletnem času se marsikdo močno potí, in če ima denar, si celo privoščí hladilnih pijač. — Najbrž nihče ne pomisli, koliko vode pride pri potenju skozi njegovo kožo. So zelo različne te množine in v prvi vrsti odvisne od množine popitih pijač in zavžitih jedil. Da so pa količine vode gotovo zelo velike, pa dokazuje že dejstvo, da zdravemu človeku tudi po zimí,

ravana kakor potujoči gozd. Kralj Salamon je duhal nepopisni vonj orhidej in občudoval barvo, ki je rahla in vendar tako bogata, bil je kar očaran od rajskega cvetja orhidej.

Privlačnost orhidej je preživela več tisočletno dobo. Dragoceno kamenje iz Salamonovih časov je zakopano po grobnicah že davno pozabljenih kraljev, kras orhidej živi še danes.

Dragocenost orhidej!

Cela premoženja se izdajajo za orhideje. Eden cvet stane 30 Din ali pa tudi 20.000 Din, kako redek pač je. Iskalci orhidej žrtvujejo večkrat celo življenje, da izsledijo le en cvet, ki je posebna redkost. Nabiralci orhidej, ki se skrivajo po džunglah Južne Amerike, po otokih pod Indijo: na Sumatri ali Borneju in na Madagaskarju ob Južni Afriki, doživijo mnogo več nego lovci na slone, leve, tigre in gorile.

Orhidej je na tisoče in tisoče vrst. Med izredne posebnosti prištevajo cvetje, ki sliči malim ptičjem in metuljem z razprostrtimi peruti.

O južnoameriškem nabiralcu orhidej pripovedujejo to-le:

Nastopilo je deževje. Približal se je čas, ko bi naj odpotoval, a še ni našel dragocenega in redkega cveta orhideje. Prinesel mu je Indijanec zbirko kakih 100 komadov. Med temi je bila tudi orhideja, kakoršne še ni bil videl. Vzel jo je v roko, da bi jo radi izredne krasote natančneje ogledal. Skozi mračno svetlobo, ki je prodirala skozi goščo ovijalk, so se svetlikale barve cveta, kakor bi bile žive. Imel je pred seboj orhidejo, pač najlepšo, kar jih je sploh kdaj videl. Naenkrat pa se je pričelo na listju cveta nekaj gibati — nabiralec je pognal to čudno gibajočo se stvar proč in skočil na stran. To, kar je držal v roki, sploh ni bila orhideja, ampak ena najbolj strupenih kač!

Najbolj čudovita lastnost orhideje je ta, da zna natančno prevzeti obliko

drugih rastlin in živali. To spreminjanje cveta pač ni ničesar drugega, nego naravna samoobramba.

Nevarnost iskanja orhidej.

Vsaka džungla v: Mehiki, Panami, Ekvadorju, Braziliji, Orinoku in na Madagaskarju je že zahtevala smrtne žrtve strastnih zbiralcev orhidej. Iskalci tega tolikanj redkega cveta imenujejo z največjim spoštovanjem imena pionirjev, onih mož, ki so se odrekli po cela leta civilizaciji, gledali neprestanim nevarnostim v oči, da bi odkrili nove, še nepoznane vrste orhidej. Iskanje orhidej je vedno združeno z navadnimi nevarnostmi, kakor: sovražni domačini, mrzlica, divje zveri, strupene žuželke in kače. Orhideje rastejo in cvetijo največkrat na vrhu visokih dreves. Kolikokrat nastane za iskalca vprašanje: Ali naj spleza na drevo, ki je s'oro sigurno gnezdišče kač? Ako se ne more polastiti cveta s pomočjo lasa, mora drevo podreti z orhidejami in kačami, kakor je to storila kraljica iz Sabe.

Doživljaj Angleža.

Gotovi Hamlin, ki je iskal orhideje po otoku Madagaskar, je zadel pri tem poslu na posebno težkočo. Ko je dosegel Moyambassa pokrajino na otoku, je vztrajal poglavar na tem, da se mora zvezati Anglež, ako hoče tamkaj ostati, s kraljevo rodbino. Hamlin je prevzel čast poglavarja in se je podvrgel obredu, ki je predpisan za sklep krvnega sorodstva s kraljem. Kralj je poslal na lov orhidej svojega svaka, a je zapretil Angležu, če se bode svaku kaj pripetilo, bo nosil on odgovornost. Istočasno je opozoril kralj krvnega brata še na jaguarje, ki prežijo po džunglah in so na Madagaskarju posebno krvoločni. Svarilo ni bilo zastoj. Jaguar je mežikal s kraljevim svakom in si ga je privoščil s kožo in lasmi. Ko je zvedel kralj o smrtni nesreči, je zapovedal, da se mora Hamlin pokoriti. Dal mu je na izbiro: Ho-

če li, da ga namažejo z oljem in sežgejo na grnadi, ali pa mora prevzeti celo družino od zveri povžitega sorodnika? Anglež se je odločil za prevzem družine.

Tigrova orhideja.

Fostermann, nemški nabiralec orhidej, je odkril nad 40 vrst. Nekega večera se je nahajal v največji goščavi v Siamu v Indiji. Pred zatonom solnca je še gledal skozi daljnogled in zagledal prekrasno orhidejo visoko na drevesu. Bal se je, da bi ne mogel drugo jutro dognati pravega drevesa. Razdelil je celo družbo na dva dela. Eden od spremljevalcev se je podal naprej, da bi poiskal taborišče, Fostermann je ostal pri drevesu. Naenkrat mu je udaril na uho pretresljiv krič. On in njegovi ljudje so brzeli na pomoč. Odkrili so sled tigre in ničesar drugega. Tovariš je zginil. Drugo jutro so prodrli globokeje v pragozd in našli preostanke tovariša, katerega je bil tiger zagrabil, raztrgal in požrl. Smrtni žrtvi je poskrbel Fostermann za vedni spomin na ta način, da je imenoval nesrečni cvet »tigrovo orhidejo«.

Usedepolni prevoz orhidej.

Ni čudež, ako so orhideje med tigri in divjimi poglavarji tako drage cene. Pa tudi tedaj, ako je kedo katero odkril in jo spravil srečno do pristanišča, je prepeljava rastline iz džungle po morju tolikokrat brezplodna. Od 27.000 iz Južne Amerike na ladje naloženih orhidej sta prestali prevoz v Evropo le dve. Od pošiljke v Nemčijo, ki je obsegala 1000 redkih vrst s Filipinskega in Bonin otočja, so vse ovenele.

Ako pa tudi pride katera v evropski cvetličnjak, ne cvete pod umetno ustvarjenimi pogoji.

Vinske sode, rezan in tesan les, bukova drva, cepano in žagano kolje prodaja ali zamenja za dober vinski mošt Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

ko se niti najmanj ne potli, izhlapi skozi kožo približno 1 liter vode na dan.

Mati in kača.

V Italiji se je dogodil v kraju Forza de Agio čuden slučaj, da sta napadli kači otroka in mater. Neke mati je šla s svojim šestletnim sinčkom počivati pod senco velikega kostanja. Ko se je za nekaj trenutkov oddaljila od sinčka, je slišala, kako otrok joka. Ko je prihitela nazaj, je zapazila, da se je dolga črna kača zagrizla v ustnice otroku in se ovila otroku večkrat okoli vratu tako, da se je otrok že dušil. Ko je hotela kačo odtrgati od otroka, se ji to ni posrečilo,

»Neznatna sled je najdena. Na neki majhni postaji je bil v največji naglici in pod slepo nizko ceno prodan voz z volji vred. Popis se ujema z našimi ljudmi. Sedli so v vlak proti Bombayu, so pa tukaj neznanu kam zginili. Potniki niso izstopili na nobenem kolodvoru na otoku. Najbrž so se prepeljali v čolnu. Preiskave v luki in pri ribičih so v polnem teku. Gotovo so pa še lopovi v Bombayu. Kolodvori so zastraženi. Pojasnila, katera smo vam podali v zgorajnjih vrstah, niso za javnost! Vsaka nepotrebna beseda lahko škoduje celi zadevi. V par dneh boste imeli otroka. O nadaljnem razvoju vas bomo obvestili.«

Mama Hajani.

Prihodnji večer pri kosilu sta se opravičila oba pridigarja pri Mohamedu in obžalovala, ker ne bosta mogla priti sledeči dan.

»Svetniški mož, jutri ne bova utegnila uživati tvoje prisotnosti. Moreva odpotovati!«

Svečenik je nagrbančil obraz, kar je pomenilo, da bo moral ta dan gladovati.

»Mi je res žal«, — prišle so mu te besede iz srca, »zakaj pa odpotujeta?«

»Zaobljubila sva se. Allah naju kliče.«

»Zaobljuba?«

»Da, jutri je dan smrti svetega moža, Mama Hajane, prisegla sva, da bova vselej romala ta dan na njegov grob.«

»Saj nikakor ni daleč.«

»Ne, peljala se bova v avtomobilu, na grobu bova molila in nato večerjala v romarski hiši.«

»Romanje je sveta zadeva«, je vzdihnil Mohamed.

»Ako se pelješ z nama, svetec, znano nama je, da si revež, za avtomobil ter prehrano bi že midva poskrbela.«

Da, bila sta dobričini in odkrita prijatelja. Mohamed je v.s. vzhičen prikimal, trojica se je razstala v najboljšem razpoloženju! Pridigarja sta obljubila, da prideta po Mohameda . . .

Proti večeru je že bilo, ko so se vzpenjali trije navzgor po hribu svetnika Mama Hajane. Vrgli so se na zemljo, se dotaknili tal s čelom in molili na pol glasno ono brezkončno suro, ki